

Federatie Herwinning Grondstoffen

HK/ALA/FHG16-010

Ministerie Infrastructuur & Milieu
t.a.v. drs. C.B.F. Kuijpers
Directeur Generaal Milieu en
Internationaal
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Betreft: Concrete belemmeringen voor de Circulaire Economie

Den Haag, 18 februari 2016

Geachte heer Kuijpers ,

Tijdens de stakeholdersbijeenkomst over de circulaire economie in de Rotterdamse Van Nelle fabriek op 25 januari jl vroeg staatssecretaris Dijkema aan de deelnemers belemmeringen in de transitie naar een circulaire economie voor hun organisaties te noemen. Diezelfde vraag stelde u ook tijdens uw presentatie in Grondstoffenpoort van 12 november jl. U vroeg de recyclingketen om vijf concrete knelpunten voor de circulaire economie.

Namens de recyclingketen verenigd in de Federatie Herwinning Grondstoffen (FHG) wil ik u graag de volgende concrete belemmeringen meegeven.

1. Design for Reuse & Recycling

Zowel in het in december verschenen Circular Economy Package als in Nederlandse beleidsstukken en wettelijke regelingen zijn nauwelijks concrete stimulansen opgenomen voor producenten om hun producten dusdanig te ontwerpen dat *hergebruik* en *recycling* wordt vereenvoudigd en/of verlenging van de levensduur van producten. Ook is er geen stimulans voor het toepassen van een gerecyclede content. Duurzaam overheidsinkopen zou hier specifiek op moeten zijn gericht.

In de praktijk is onbedoeld nu vaak zelfs sprake van een stimulans om primaire grondstoffen in te zetten, als gevolg van bijvoorbeeld afvalstoffenregelgeving en REACH.

'*Design for recycling*' is van groot belang voor het realiseren van hogere recyclingpercentages. Het is daarom essentieel om aan de voorkant van de keten bij het ontwerpen ook in overleg te treden met de recyclingsector teneinde voor optimale recycling te kunnen zorgen.

De FHG is een samenwerkingsverband van de volgende organisaties:
Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI), Metaal Recycling Federatie (MRF), Stichting Materiaal Organisaties (StiMo),
Vereniging Herwinning Textiel (VHT), STIBA

Federatie Herwinning Grondstoffen

Het is noodzakelijk dat 'design for reuse & recycling' en het toepassen van gerecyclede content expliciet worden benoemd in het ontwerp zijnde Landelijk Afvalbeheerplan 3 en dat deze punten ook Europees worden aangesneden.

2. Hoogwaardige inzameling = hoogwaardig hergebruik

We zamelen in om te kunnen recylen. De FHG wil nogmaals benadrukken dat optimaliseren van de recycling dient te prevaleren boven het verhogen van de inzameling zonder meer. De FHG heeft in de afgelopen jaren in toenemende mate moeten constateren dat inzamelmethoden zijn ontwikkeld om te komen tot een verhoging van de inzameling van afval- en recyclingstromen, waarbij onvoldoende is stilgestaan bij de effecten voor de feitelijke recyclingmogelijkheden.

Dergelijke inzamelsystemen (vaak vormen van gecombineerde inzameling van recyclingstromen, of nascheiding) komen in de regel niet in overleg met de recyclingketen tot stand.

In het kader van het Uitvoeringsprogramma Meer en Beter Recyclen (MeBR) richten diverse onderzoeken zich nu op nascheiding. Ook voor recyclingstromen, waarvan de ketens bij herhaling aangeven dat meer en beter moet worden aangestuurd op bronscheiding in verband met de voor hoogwaardige recycling benodigde kwaliteit.

Naar de mening van de FHG dient IenM veel meer een sturende rol te nemen om niet inzameling maar hoogwaardige recycling centraal te stellen in samenspraak met de recyclingketen.

3. Eén Verordening, 28 interpretaties

De huidige tekst en interpretatie van de Europese EVOA-Verordening vormen een onnodige belemmering voor hoogwaardige recyclingstromen. De EVOA regelt het grensoverschrijdend verkeer van afvalstoffen.

De EVOA is onduidelijke Europese regelgeving.

Die onduidelijkheid zorgt voor verschillende interpretaties in de lidstaten, hetgeen tot problemen en geschillen leidt bij grensoverschrijdend verkeer van recyclingstromen. Ook binnen Nederland leveren de onduidelijke regels een permanente voedingsbodem op voor geschillen tussen overheid en bedrijfsleven met ongewisse uitkomst. Deze kosten zowel bedrijfsleven als de overheid veel geld en tijd.

Een goed voorbeeld hiervan is artikel 18 van de EVOA 1013/2006.

Het artikel stelt dat *'de onder de rechtsmacht van het land van verzending vallende opdrachtgever voor de overbrenging ervoor zorgt dat de afvalstoffen vergezeld gaan van de in bijlage VII genoemde informatie....'*

Het artikel laat vervolgens open hoe wordt bepaald of en onder welke eisen iemand 'onder de rechtsmacht valt van het land van verscheping' en om die redenen kan/mag worden aangemerkt als opdrachtgever tot het transport.

Gevolg is dat er 28 verschillende interpretaties binnen de EU zijn (de situatie is in feite nog ernstiger, omdat onder meer ook Duitse Bundesländer onderling afwijkende definities hanteren).

De FHG is een samenwerkingsverband van de volgende organisaties:
Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI), Metaal Recycling Federatie (MRF), Stichting Materiaal Organisaties (StiMo),
Vereniging Herwinning Textiel (VHT), STIBA

Federatie Herwinning Grondstoffen

Dit scheidt voor recyclingbedrijven een hoop administratieve rompslomp, kosten en rechtsonzekerheid bij tussen lidstaten afwijkende interpretaties.

Het EVOA-begeleidingsdocument Annex VII is naast alle vervoersdocumenten voor hoogwaardige recyclingstromen een formulier dat niet alleen dubbelop is, maar ook commercieel vertrouwelijke informatie over hoogwaardige grondstoffen prijsgeeft aan derden.

Het gegeven dat dit papieren formulier in veelvoud letterlijk aan containers moet zijn gehecht, is in dit digitale tijdperk bovendien niet meer van deze tijd. Voor de recyclingketen staat het symbool hoezeer de huidige afvalstoffenregelgeving aansluiting mist bij maatschappelijke en milieuhygiënische ontwikkelingen. Symbolen van een lineair denkpatroon in een voor hoogwaardige recyclingstromen reeds circulaire wereld.

Vanuit die gedachte kan onder het Nederlandse voorzitterschap nu een start worden gemaakt met een circulair en hedendaags beleidskader: digitale begeleidingsinformatie, en één praktijk gedragen interpretatie van één EU-Verordening.

4. Verbrandingsbelasting op export

Nederland heeft een overschot aan verbrandingscapaciteit. Een minimum aan verbrandingscapaciteit is echter noodzakelijk voor materiaal dat niet kan worden gerecycled. Voorbeelden hiervan zijn onvermijdbare residuen uit hoogwaardige recyclingprocessen. De recyclingketen is onlangs wederom geconfronteerd met ongewenste bijwerkingen van een wettelijke regeling die was bedoeld om recycling te stimuleren: de verbrandingsbelasting.

Bij recyclingstromen die met EVOA-kennisgeving worden geëxporteerd, komen deze ongewenste bijwerkingen dubbel tot uiting.

Het tonnage op een kennisgeving kan namelijk niet worden gewijzigd nadat het kennisgevingsbesluit is genomen. Dit betekent volgens de Belastingdienst dat de exportheffing ook over het tonnage zoals opgenomen in het kennisgevingsbesluit dient te worden geheven. Dit heeft grote financiële consequenties voor exporteurs omdat in de regel een groter tonnage wordt opgenomen in het kennisgevingsdocument dan uiteindelijk verscheept. Hierdoor valt ook de exportheffing hoger uit. Van de Belastingdienst mag deze niet aan het werkelijk onder kennisgeving geëxporteerde tonnage worden aangepast.

Bij de FHG aangesloten organisaties hebben hierover vragen gesteld aan de ministeries van Financiën en IenM. Gelet op de implicaties verzoekt de FHG met klem voor hoogwaardige recyclingstromen een uitzonderingsbepaling op te nemen in de regelgeving.

Wil de overheid meer en betere recycling stimuleren, dan moeten onnodige belemmeringen voor de recyclingsector worden opgeheven. Deze exportheffing op recyclingstromen is wederom zo'n onnodige kostenpost en belemmering.

Bij het verzenden van deze brief werd bekend dat staatssecretaris Wiebes de Eerste en Tweede Kamer heeft voorgesteld de exportheffing met terugwerkende kracht op nihil te zetten. De FHG schaart zich achter dit voorstel.

De FHG is een samenwerkingsverband van de volgende organisaties:
Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI), Metaal Recycling Federatie (MRF), Stichting Materiaal Organisaties (StiMo),
Vereniging Herwinning Textiel (VHT), STIBA

Federatie Herwinning Grondstoffen

5. Recycling en REACH

De REACH-regelgeving maakt voor enkele recyclingstromen de productie van hoogwaardige grondstoffen uit 'afval' moeilijk en onrendabel door de informatieverplichting over componenten die voortvloeien uit deze Europese regelgeving.

De informatieverplichting die door REACH ontstaat voor recyclingstromen levert geen enkele bijdrage aan de volksgezondheid. Zij staat echter wel totstandkoming van de circulaire economie in de weg.

Het Nederlandse voorzitterschap en streven om de circulaire economie te realiseren, moet de weg vrijmaken om dit thema op Europees ministerieel niveau te agenderen en hoogwaardige recyclingstromen die opnieuw worden ingezet als grondstof expliciet uit te zonderen van REACH. Hetzelfde geldt ook voor afvalstromen die door te voldoen aan de End of Waste criteria formeel onder REACH komen te vallen.

Tot slot

Bovenstaande concrete belemmeringen zijn niet nieuw. De meeste van deze knelpunten zijn u meermalen en door verschillende partijen onder de aandacht gebracht.

Het Nederlandse voorzitterschap en het belang van de totstandkoming van de 'circulaire economie' geven echter nu het momentum om op Europees maar ook nationaal niveau voldoende aandacht en gewicht te creëren om de noodzakelijke wijzigingen tot stand te brengen.

Graag zijn wij bereid met u hierin samen te werken en te zorgen voor praktijk gedragen oplossingen.

Met vriendelijke groet,

mr A.B. Holtkamp
voorzitter

De FHG is een samenwerkingsverband van de volgende organisaties:
Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI), Metaal Recycling Federatie (MRF), Stichting Materiaal Organisaties (StiMo),
Vereniging Herwinning Textiel (VHT), STIBA